

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค22102

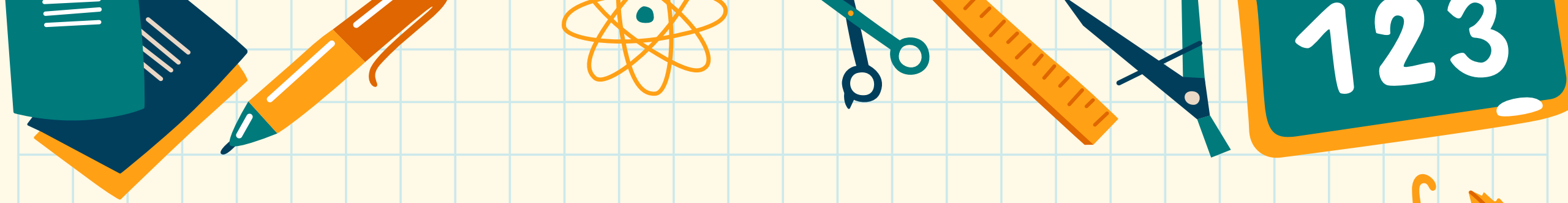
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง แยกร่างฉบับไว ใช้ลดเวลา (3)

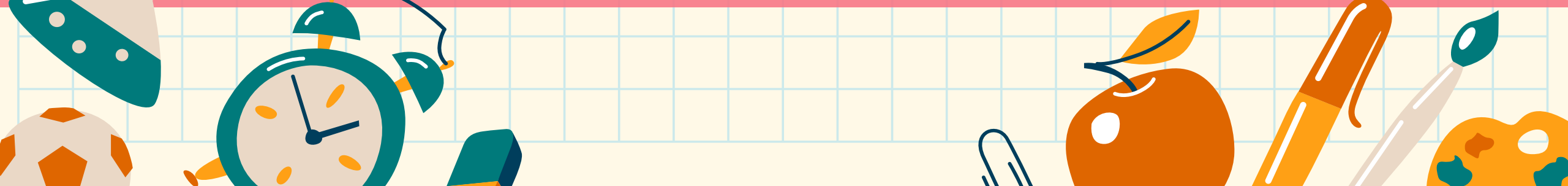
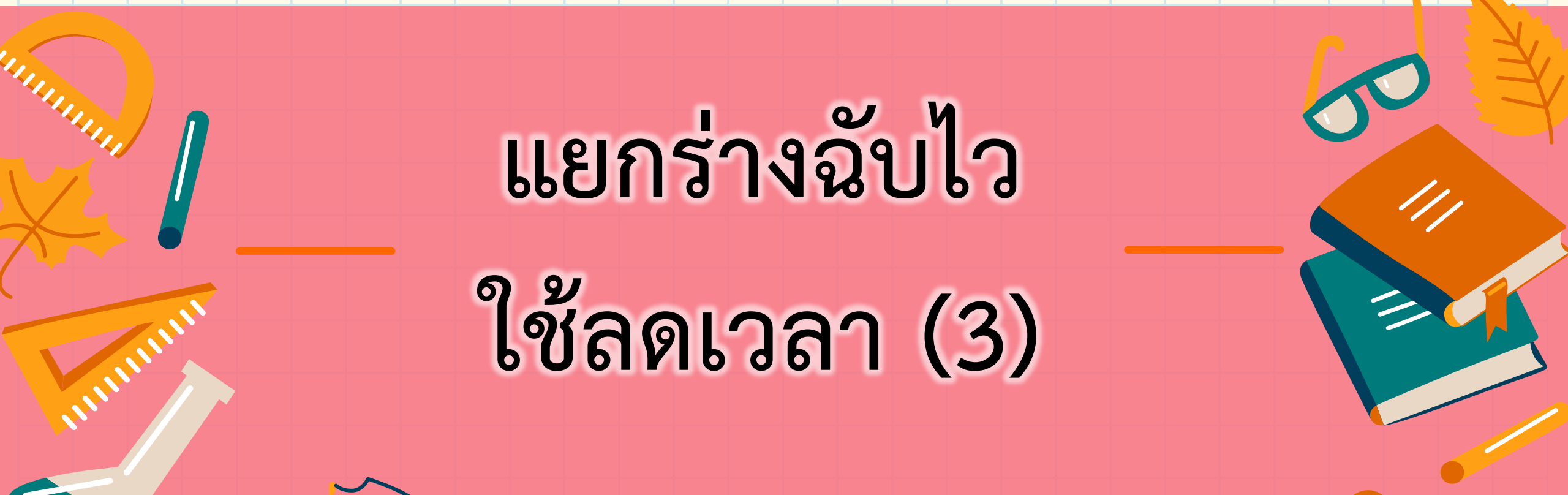
ครูผู้สอน ครุณรงค์นุช สุกใส

ครูชุติมา วรรณรักษ์

แยกร่างฉบับไว
ใช้ลดเวลา (3)

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการแยก
ตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองไปใช้
ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

เราจะแยกตัวประกอบของพหุนาม

Q

A

ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$
เมื่อ a, b เป็นจำนวนเต็ม ที่ $c = 0$

โดยใช้สมบัติใด

Q

สมบัติการแจกแจง

A

เราจะแยกตัวประกอบของพหุนาม

ดีกรีสองในรูป $x^2 + bx + c$

เมื่อ b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $c \neq 0$ ได้อย่างไร

Q

หาจำนวนเต็ม 2 จำนวน ที่คูณกัน

ได้เท่ากับพจน์ที่เป็นค่าคงตัวคือ c และ
บวกกันได้เท่ากับสัมประสิทธิ์ของ x คือ b

A

สมมติพหุนาม $x^2 + bx + c$ สามารถแยกตัวประกอบได้

เป็น $(x + d)(x + e)$ โดยที่ d, e เป็นจำนวนเต็ม

และ $d + e = b$ และ $d \cdot e = c$

โดยที่ $d \neq 0$

Q
A

ถ้าให้ m และ n เป็นจำนวนเต็ม
ซึ่ง $mn = c$ และ $m + n = b$
เราจะแยกตัวประกอบของ
พหุนาม $x^2 + bx + c$ ได้เป็นอย่างไร

Q

$$x^2 + bx + c = (x + m)(x + n)$$

A

Q

A

เราจะมีขั้นตอนในการแยกตัวประกอบของพหุนาม

Q

ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $a \neq 1, c \neq 0$ อย่างไร

ขั้นที่ 1 หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้**พจน์หน้า** แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนั้นเป็น**พจน์หน้า**ของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ

ขั้นที่ 2 หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้**พจน์หลัง** แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็น**พจน์หลัง**ของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 นำผลที่ได้ในขั้นที่ 2 มาหา**พจน์กลาง**ที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น bx

A

Q

A

ถ้าให้ A แทนพจน์หน้า และ B
แทนพจน์หลัง สูตรที่ใช้ในการแยก
ตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองที่เป็น
กำลังสองสมบูรณ์คืออะไร

Q

$$A^2 + 2AB + B^2 = (A + B)^2$$

$$A^2 - 2AB + B^2 = (A - B)^2$$

A

Q

A

ถ้าให้ A แทนพจน์หน้า และ B
แทนพจน์หลัง สูตรที่ใช้ในการแยก
ตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองที่เป็น
ผลต่างของกำลังสองคืออะไร

Q

$$A^2 - B^2 = (A + B)(A - B)$$

A

ตัวอย่าง จงแยกตัวประกอบของพหุนามต่อไปนี้

1. $-18m^2 + 12m$

ตัวอย่าง จงแยกตัวประกอบของพหุนามต่อไปนี้

1. $-18m^2 + 12m$

วิธีทำ $-18m^2 + 12m = 6m(-3m) + 6m(2)$
 $= 6m(-3m + 2)$

ตอบ $-18m^2 + 12m = 6m(-3m + 2)$

ตัวอย่าง จงแยกตัวประกอบของพหุนามต่อไปนี้

2. $x^2 - 3x - 28$

วิธีทำ $x^2 - 3x - 28 = (x - 7)(x + 4)$

ตอบ $x^2 - 3x - 28 = (x - 7)(x + 4)$

ตัวอย่าง จงแยกตัวประกอบของพหุนามต่อไปนี้

3. $24x + 16 + 9x^2$

วิธีทำ $24x + 16 + 9x^2 = 9x^2 + 24x + 16$
 $= (3x)^2 + 2(3x)(4) + 4^2$
 $= (3x + 4)^2$

ตอบ $24x + 16 + 9x^2 = (3x + 4)^2$

ตัวอย่าง จงแยกตัวประกอบของพหุนามต่อไปนี้

4. $169y^2 - 2y - 1 + 2y$

วิธีทำ $169y^2 - \cancel{2y} - 1 + \cancel{2y} = 169y^2 - 1$

$$= (13y)^2 - 1^2$$

$$= (13y + 1)(13y - 1)$$

ตอบ $169y^2 - 2y - 1 + 2y = (13y + 1)(13y - 1)$

แบบฝึกหัด 12 :

การแยกตัวประกอบของ

พหุนามดีกรีสอง

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

1. $x^2 + 6x - 91$

วิธีทำ.....

.....

ตอบ.....

2. $x^2 - 10,000$

วิธีทำ.....

.....

ตอบ.....

3. $x^2 + 6x + 9$

วิธีทำ.....

.....

ตอบ.....

4. $9x^2 - 6x + 1$

วิธีทำ.....

.....

ตอบ.....

5. $100x^2 - 100$

วิธีทำ.....

.....

ตอบ.....

แบบฝึกหัด 12 :

การแยกตัวประกอบของ

พหุนามดีกรีสอง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

6. $12x^2 - 26x - 10$

วิธีทำ.....

.....

.....

ตอบ.....

7. $49x^2 - 42x + 9$

วิธีทำ.....

.....

.....

ตอบ.....

8. $10x^2 - 70x + 60$

วิธีทำ.....

.....

.....

ตอบ.....

แบบฝึกหัด 12 :

การแยกตัวประกอบของ

พหุนามดีกรีสอง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

1. $x^2 + 6x - 91$

วิธีทำ.....
.....
.....
.....

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

2. $x^2 - 10,000$

วิธีทำ.....
.....
.....
.....

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

3. $x^2 + 6x + 9$

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

4. $9x^2 - 6x + 1$

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

5. $100x^2 - 100$

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

6. $12x^2 - 26x - 10$

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

7. $49x^2 - 42x + 9$

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

8. $10x^2 - 70x + 60$

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกหัด 12 :

การแยกตัวประกอบของพหุนาม
ดีกรีสองที่เป็นผลต่างของกำลังสอง

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

1. $x^2 + 6x - 91$

วิธีทำ $x^2 + 6x - 91 = (x - 7)(x + 13)$

ตอบ $x^2 + 6x - 91 = (x - 7)(x + 13)$

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

2. $x^2 - 10,000$

วิธีทำ $x^2 - 10,000 = x^2 - 100^2$
 $= (x + 100)(x - 100)$

ตอบ $x^2 - 10,000 = (x + 100)(x - 100)$

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

3. $x^2 + 6x + 9$

วิธีทำ $x^2 + 6x + 9 = x^2 + 2(x)(3) + 3^2$
 $= (x + 3)^2$

ตอบ $x^2 + 6x + 9 = (x + 3)^2$

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

4. $9x^2 - 6x + 1$

วิธีทำ $9x^2 - 6x + 1 = (3x)^2 - 2(3x)(1) + 1^2$
 $= (3x - 1)^2$

ตอบ $9x^2 - 6x + 1 = (3x - 1)^2$

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

5. $100x^2 - 100$

วิธีทำ $100x^2 - 100 = (10x)^2 - 10^2$
 $= (10x + 10)(10x - 10)$

ตอบ $100x^2 - 100 = (10x + 10)(10x - 10)$

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

6. $12x^2 - 26x - 10$

วิธีที่ 1 $12x^2 - 26x - 10 = (3x + 1)(4x - 10)$

วิธีที่ 2 $12x^2 - 26x - 10 = 2(3x + 1)(2x - 5)$

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

7. $49x^2 - 42x + 9$

วิธีทำ $49x^2 - 42x + 9 = (7x)^2 - 2(7x)(3) + 3^2$
 $= (7x - 3)^2$

ตอบ $49x^2 - 42x + 9 = (7x - 3)^2$

แบบฝึกหัด 12 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในแต่ละข้อต่อไปนี้

8. $10x^2 - 70x + 60$

วิธีที่ 1 $10x^2 - 70x + 60 = (2x - 12)(5x - 5)$

วิธีที่ 2 $10x^2 - 70x + 60 = 10(x^2 - 7x + 6)$
 $= 10(x - 6)(x - 1)$

นักเรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับการแยกตัวประกอบของพหุนามครบถ้วนแล้ว และในชั่วโมงถัดไปนักเรียนจะได้ทำกิจกรรมซึ่งต้องใช้ความรู้ทั้งหมดที่นักเรียนในเรียนมาในหน่วยนี้ ดังนั้นนักเรียนจึงควรกลับไปทบทวนบทเรียนและจดจำสูตรต่าง ๆ ให้แม่นยำ เพื่อนำมาใช้ในการทำกิจกรรมในชั่วโมงต่อไปได้อย่างคล่องแคล่ว

สรุปความรู้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ฝึกปรือวิชาแยกร่าง

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบกิจกรรม 4 : พหุนามกริ่ง
2. กระดิ่ง
3. บัตรพหุนาม 12 ใบ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

